

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de ap-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei

Pe 6 luni . . . 280 Lei

Pentru străinătate 1000 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Porunca ceasului de față

— P. S. IULIU al Clujului către preoți —

[...] Lumea trece prin ceasul infricoșat al întunecării, cum n'a mai fost niciodată. Puterea întunericului îngrozește lumea. Sufletul amărât și chinuit, pare că simte că se clatină ceriul și pământul, și caută sprijin neputinții sale și odihnă sufletului încercat peste măsură, în ceasul întunecului.

Porunca ceasului supremei încercări, iubii Frați, este aceasta: Să înălțăm sus lumina lui Hristos să lumineze tuturor. „Eu sunt lumina lumii, cine îmi urmează mie nu umblă întru întunec, ci are lumina vieții!” Glasul Domnului să străbată, prin noi, în sufletele tuturor celor încercați, și a celor ce vor fi încercați, și să coboare lumină și puterea vieții.

Să ne așezăm noi înșine cu vieța noastră, lumină îndrumătoare pentru cei încredințați grijei noastre, luminând cu predica faptelor vieții noastre. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri”. La culmea chemării în ceasul supremei încercări, să fim, prin vieța noastră, stâlpi de lumină și stâlpi de putere. Suprema noastră preocupare să ne fie slujba sufletelor, plinirea slujbei deplin. Să fie trează porunca Apostolului neamurilor în sufletul fiecăruia dintre noi: „Însă tu priveghează în toate, rabdă răul, fă lucrul evanghelistului, (binevestitorului), Slujba ta o fă deplin”, (II Tim. 4, 5). „Slujba ta o fă deplin”, aceasta e porunca ceasului mare, a ceasului judecății mari în care a intrat lumea cu toate popoarele sale. Ceasul greu al sufletelor credincioșilor tăi, frate preot, dela cel mic, dela pruncii scumpi, până la cel mare, la bătrânii noștri îngârboviți sub povara anilor, în cursul cărora n'au mai întâlnit asemenea ceas de încercare obștească.

[...] Ceasul de supremă încercare ne poruncește tuturor supremă încordare. Supremă încordare, frații mei, nu obișnuita împlinire a slujbei noastre. Nici când nu este iertat a plini această sublimă slujbă din obișnuință. Totdeauna se cere lucrarea trează și conștie a rațiunii noastre de a fi. Incordare se cere totdeauna în slujba de infricoșată răspundere pentru cei încredințați nouă, a căror sulete se vor cere dela noi. Dar acuma se cere suprema încordare în plinirea slujbei deplin. Puterile infricoșate ale morții sunt deslănțuite. Slujitorii vieții acesteia, întru care am fost chemați, suntem datori să dăm lupta, cu toate puterile, pentru biruința vieții, nu încrezuți în puterile noastre slabe, ci în Acela a cărui putere se desăvârșește în neputințele noastre. Să ne îmbărbăteze cuvintele Domnului: „În-drăsnii că eu am invins lumea”.

[...] Ajutorul Domnului este puterea noastră. Inafară de aceasta trebuie să mobilizați toate puterile binelui din parohie. Elitele, suletele alese vor sta într'ajutor. Trebuie che-
nate într'ajutor...

Vina noastră

de prof. Simion I. Crișanu

Vremurile de catastrofală prăbușire pe care le trăim au adus în multe suflete turburarea, zbuiciul și revolta. Un grozav semn de întrebare chinuște cu nelămuririle lui atâtea conștiințe creștine: De ce atâtea prăpăd? Cine-i vinovatul?

Pe mulți îi mulțumește răspunsul naiv al lumii care atribue totul unei Fatalități mașteră și oarbe sau unui Dumnezeu rău și gelos pe bieții muritori de rând. Răspunsul credinței este însă altul.

Ordinea firească a lumii, impusă de legea divină este pacea: aceea tranquillitas ordinis, despre care vorbește Sf. Augustin. Ce-i sănătatea pentru trup, aceea este pacea pentru societate, — ce-i boala pentru trup, aceea este între oameni războiul. Boala are cauze adânci, nevăzute, lăuntrice. La fel războiul care este o arătare vizibilă a unui rău ascuns unde roade păcatul, o manifestare a puterilor rele nevăzute.

La prima vedere războiul naște din motive religioase, politice, naționale, dinastice, biologice, dar înapoia acestora se ascunde trufia vieții și aceea desfrânată poftă de stăpânire, soră cu lăcomia de avere. — Pe plan politic, cauza războiului sunt lărdăndoială aceia care'n orice chip l-au pregătit, provocat sau voit și nimeni, niciodată nu-i va putea descărca de marea răspundere pe care o au în fața istoriei și-a lui Dumnezeu.

Pe plan providențial considerat însă, războiul ia semnificația unei socoteli prin care — în timp ce oamenii își văd interesele lor — Dumnezeu urmărește repararea dreptății sale ultragiată și provocată de fărădelegile noastre, iar prin aplicarea pedepsei, întoarcerea lumii în căile mântuirii. Pius XII cu ocazia serbărilor dela Fatima, chiamă războiul „o grandioasă manifestare a dreptății divine”.

Lumea întreagă s'a indignat la cinica afirmație că pactele sunt petece de hârtie fără nicio valoare, și totuși ce e un tratat omenesc, față de tratatul lui Dumnezeu cu omul, care-i Decalogul, nesocotit în mod public și oficial de toate națiunile? Și dacă-i legitim războiul care revendică respectul aceluia tratat profan, cum să nu fie legitimă toată această dramă a războiului dacă, Dumnezeu o permite ca să-i fie respectate drepturile sale imutabile?

Privit deci din punct de vedere teologic, războiul aruncă o grozavă răspundere morală asupra fiecărui om sau membru al familiei umane, care și numai o singură dată s'a făcut vinovat de o gravă infracțiune a legii divine.

Războiul e ca un fluviu, un uriaș fluviu de păcate, care crescând mereu inundează ducând pretutindeni prăpăd și moarte. Dar fluviul acesta s'a mărit din cauza numeroșilor afluenți. Oriunde a fost un păcat s'a format un afluent care a cauzat inundația. Ca să nu inundeze ar fi fost necesară o minune. Dar ce am făcut noi ca să merităm acest favor? Toți ne plângem de stările actuale, dar câți dintre noi, începând cu cei mai vinovați, s'au îndreptat spre Domnul rugându-l să ne scape de ele?

Când spectrul războiului se profila pe orizontul vieții noastre, mulți l-au sesizat și-au încercat să-l înlăture. Greșala lor cea mai mare însă a fost că au crezut c'o pot face singuri, fără să-și dea seama că singur Dumnezeu e Stăpânul și Domnul lumii și căarma tuturor evenimentelor e în mâna lui.

Încă în 1931 Pius XI spunea: „În această grozavă agitație omenească, la atâtea întruniri, în convorbiri, conferințe și debateri, cine a auzit vreodată vorbindu-se despre Dumnezeu sau făcându-se aluzie la Providența divină, cine a auzit sau spus vreodată un cuvânt de recunoștință, de omagiu sau de preamărire pentru această mână pe care într'adevăr o ascultă oamenii și evenimentele? Această atitudine deplorabilă pregătește groaznicul pe ricol, ca El, Dumnezeu să ne spună: faceți fără mine... Și ce poate creatura, ce poate face lumea întreagă fără Creatorul ei?”

Dacă actualul măcel la un moment dat a devenit inevitabil, să avem curajul s'o recunoaștem că această inevitabilitate am creat-o noi și responsabili suntem toți, pentru ceea ce am comis și pentru ceea ce am omis în raporturile noastre cu Dumnezeu.

Să ne gândim numai la entuziasmul cu care am primit și primim toate filozofiile descreațiilor, lipsiți de credință și de duhul cald al adevărului creștin; cum am strigat împotriva Bisericii când condamnă aceste cărți și cum o acuzăm de obscurism și tiranie. Am uitat atunci că delictele împotriva adevărului se plătesc amar și pe cei ce ne-o aminteau îi acoperim cu insulte.

Și acuma când culegem roadele ideologiilor moderne, chemăm în fața tribunalelor pe oamenii care au în mâini frânele politice. Dar cu ei și înainte de ei, de ce nu acuzăm pe marii campioni ai iluminismului, ai materialismului, ai idealismului și ai tuturor eroilor care au descreștinat lumea? Lor le-am ridicat monumente, le-am închinat străzi și azi nu ne gândim că ei sunt mai vinovați decât toate urmările incendiare, decât dinamitarzii și actualii autori ai cataclismului.

Să nu ne oprim numai la filozofi. Ne înduioșează lacrimile unei mame care-și plânge unicul copil mort, dar dacă mama aceea cu satanice practici avortive a împiedecat nașterea altor copii, cu ce drept acuză și insultă? Deplângem moartea atâtor tineri căzuți pradă tunurilor, dar uităm că atâtea leagăne rămân goale din vina mamelor cu suflet de fiară.

Oricât de împietriți să fim, compătimim familiile rămase fără de sprijin în urma războiului, copiii rămași fără tată, dar sutele de divorțuri săvârșite din ură și păcat le trecem cu vederea și le justificăm cu multă bunăvoință. Ne îngrozește spectacolul atâtor tineri mutilați de schije, dar rămânem insensibili la gândul că în fiecare zi milioane de tineri sunt profanați și deșosți de proiectilele păcatelor și poate chiar cu complicitatea părinților.

Ne-am obișnuit să privim totul superficial, să nu judecăm lucrurile în lumina credinței neînșelătoare. Nu vedem esența lucrurilor, nici nu înțelegem realitățile invizibile și eterne care se ascund sub vălul materialului și contingentului. Și-atunci nu vedem nici nu ne putem închipui cât cântărește în balanțele dreptății lui Dumnezeu, un păcat greu.

Se spune despre cardinalul Régner, arhiepiscop de Cambrai, că în timp ce flăcările îi mistuiau catedrala, s'a adresat poporului venit să vadă crâncenul spectacol, cu aceste cuvinte: „Fiii mei, să știți că o catedrală distrusă de flăcări e o pierdere infinit mai mică decât aceea pe care o facem noi cu un singur păcat de moarte. Focul distruge un templu construit de mână omenească. Păcatul însă nimicește un templu spiritual edificat chiar de mâinile lui Dumnezeu“.

Cine nu înțelege aceste lucruri a pierdut simțul proporțiilor între nimicnicia creaturii care păcătuiește și inifinita maiestate a Creatorului ofensat, între valoarea inestimabilă a bunurilor veșnice și efemera dănuire a lucrurilor trecătoare.

Să nu ne mirăm deci dacă, negându-i noi lui Dumnezeu cinstea cuvenită, vine el însuși să și-o ia. Am refuzat sângele Dom-

nului și acuma ne scaldăm într'al nostru. Am tăgăduit Evanghelia lui și acuma scriem cu lacrimi și sânge pe a noastră. Am sămănat vânt și acuma culegem furtună.

Fie ca aceste gânduri să ne oprească o clipă asupra responsabilității pe care o avem în această dramă grozavă, să ne reîncreștineze viața îndumnezeită în botez, prin trăirea sinceră a Evangheliei lui Isus.

Rosturile suferinței. Ocupându-se de *ziua bolnavilor*, ultimul număr al *Stonului Românesc* (1. V. 44) dela Lugoj scrie și următoarele:

[...] „La ce servește suferința? *Suferința servește pentru a ne lumina.* Un om care nu a suferit nu cunoaște o mulțime de lucruri și nu va cunoaște nici scopul său, nici calea care îl duce la scopul său. Câte iluzii își face omul în viață și zădărnicia lor o vede atunci când suferă nereușita dorințelor sale. Suferința ne face să vedem deșertăciunea lumii, nimicnicia bunurilor materiale și nebunia vieții care nu are de scop pe Dumnezeu.

Suferința servește pentru a ne păzi de căderea în păcat și de osânda vecinică. Ca marea lovită de furtună, așa este omul în suferință. Apa mării devine curată și sănătoasă și nu se strică dacă e lovită de furtună; tot așa omul lovit de suferință se purifică de păcat și de afecțiunea păcătoasă. Suferința ne prezervă de păcat și de corupție cu frica de Dumnezeu, cu mortificarea, cu sentimentul umilinței, cu rugăciunea, cu sfințele taine, cu pietatea.

Suferința ne întărește în virtute. Mine-reul se aruncă în cuptor pentru a scoate din el aurul curat. Piatra se cioplește pentru a scoate din ea statuia. Pământul se sapă pentru a-l face roditor. Viața se curăță de ramurile inutile ca să se desvolte mai bine și să producă struguri mai mulți și mai mari. Snopii de grâu se bat pentru a alege grâul din paie. Iată câteva exemple care ne ajută să cunoaștem că suferința ne întărește în virtute. Fiecare din noi experimentează că în momentele de suferință suntem mai mult dispuși la bine.

Suferința ne ajută să ispășim păcatele.

Fără această suferință ori pe pământ ori în purgator, cerul va rămâne închis pentru noi. Isus Hristos cu suferința și moartea sa a ispășit păcatele omenirii întregi, însă pentru a fi iertați e necesar ca la suferințele Lui să adăugăm ale noastre. Cu suferința noastră să ispășim păcatele noastre și ale aproapelui.

Ziua bolnavilor se apropie. Preoții să îndemne pe bolnavi și săraci, cari altceva nu au să ofere pentru misiuni, să ofere suferințele lor. Să le ofere lui Dumnezeu pentru întoarcerea păcătoșilor, pentru întoarcerea la dreapta credință creștină și pentru creștinarea păgânilor. — Luminați de credință, susținuți de speranță, îndemnați de iubire, să fim cu toții fideli următori lui Isus pe drumul suferinții.

Colțul catehetic

Ora de religie

O demonstrație practică în domeniul școlii active ținută la Academia teologică din Blaj

Ne găsim la ora de religie, cu 11 fetițe de cl. IV. primară, venite pentru experimentarea școlii active. Asistă clericii an. III și IV, sub conducerea pâr. profesor Eugen Popa.

Cum stau așa cuminți în bănci, mă apropiu cu încredere de elevele mele și spun, că ne găsim aici toți la ora de religie — Scoateți-vă caetele, că avem ceva de scris! — le-am spus, avem să ne facem un program religios. Scrieți deasupra cu litere frumoase, așa zice cu litere de foc, cuvântul *iubire*, ce ne-o arătăm față de Dumnezeu și față de oameni sau față de aproapele nostru, prin cele ce le scriu eu pe tablă și voi în caete, la loc potrivit, așa:

IUBIREA

Dumnezeu	Aproapele
Credință	Milă
Rugăciune	Bunătațe
Jertfă	Adevăr
Mister	Dreptate.

Fiindcă este vorba de o demonstrație simt că sunt dator cu o explicație către d-

FOIȚA „UNIRII“

Ieremia Cecan

Undeva în Basarabia, o cruce modestă ne spune că în acel loc așteaptă obșteasca înviere preotul Ieremia Cecan, un luptător pentru unirea bisericilor. A militat pentru idealul sublim al unirii. Mântuitorul a întemeiat o biserică și vrea „o turmă și un păstor“. Dacă din motive omenești s'au format confesiuni noi, avem datoria de a face totul, spre a se reface unirea bisericilor. Mântuitorul lumii s'a rugat „ca toți să fie una“. La Sfânta Liturghie ne rugăm mereu „pentru unirea tuturor“.

Ideia aceasta, a unirii bisericilor creștine, e scumpă și multor preoți și mireni din alte strane. Generalul protestant Hering dela Strassbourg a publicat recent un articol în care spune că e un imperativ al timpurilor noastre să se facă unirea bisericilor, pentruca prin această unire să se formeze un front spiritual al întregii lumi creștine. Pentru formarea acestui front e necesară unirea creștinilor. Analizând catolicismul și protestantismul, propune ca protestanții să între în cadrele disciplinei catolice, fiindcă în catolicism e comandament unic și prin aceasta

crește considerabil forța spiritualității creștine.

E atât de importantă această problemă încât în fiecare an se fac în toată lumea novene pentru unirea bisericilor. E îmbucurător că de multe ori se fac rugăciuni speciale pentru unirea bisericilor și în bisericile acatolice. Cu multă bucurie am aflat din Memoriile Monseniorului Dr. Anton Gabor, că la Iași făcea rugăciuni speciale pentru unirea bisericilor venerabilul Părinte Țincova, un distins preot al Moldovei. Sora Gabriela (despre care s'a scris în Unirea și în Cultura Creștină) și-a dedicat toată viața rugăciunilor pentru unirea bisericilor. S'au făcut și se fac studii foarte multe pentru pregătirea acestei uniri. S'au creat Institute de renume mondial (cum e Institutul Oriental din Roma) pentru studiul acestei probleme.

E îmbucurător că apar și în țara noastră oameni cari își dedică viața acestei probleme. Preotul Ieremia Cecan a militat toată viața pentru acest ideal măreț. Fiu al mioriticelor plaiuri basarabene, urmează Seminarul cu 10 clase dela Chișinău. A studiat și la Chiev, la vechea școală teologică ctită de Mitropolitul Petru Movilă. Era foarte credincios și avea nobila pasiune de a citi mult. Cunoscând limba rusă, a ajuns să citească o mulțime de lucrări, dar îl pasiona mai ales Soloviev. Imi spunea în frumosul

parc al Chișinăului, pe alea ce duce de la statuia lui Ștefan cel Mare spre statuia lui Pușchin, că încă din primii ani de preoție elaborase proiectul de unire bisericească. Întemeiat revista *Unirea Noastră*, pentru care s'a sacrificat foarte mult. Revista a plecat în drum cu binecuvântarea Arhiepiscopului Basarabiei, dar după câțva timp i s'a comunicat că autoritatea bisericească nu aprobă ceea ce scrie. A perseverat în muncă și a scris, deși era convins că pentru idealul său va fi suspiciionat și rău văzut de mai mari săi. N'a dorit mărire lumești și avea un ideal atât de sublim, încât merita să se sacrifice pentru el. Bătrânul cu plete cărunte cunoscut pe Monseniorul Dr. Anton Gabor, de care vorbeam cu foarte multă admirație, că a reușit să întemeieze Institutul „Preoții Bună“ și mai mult decât atât, pentruca ultimii ani se ocupa foarte mult de această problemă a unirii bisericilor. Ieremia Cecan spunea că el a sugerat Mons. A. G. ideea a întemeierii la Chișinău un așezământ de cultură creștină. Răsfoind revista *Unirea Noastră* găsim multe articole ale Protoereului Ieremia Cecan despre unirea bisericilor. Iată cum rezolvă marea problemă a deosebirilor doctrinare:

— Dogma despre zămislirea fără păcat a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, adică Maica Domnului s'a născut fără păcat

clerici cari asistă, și spun, că împărțirea de mai sus e un cadru, care, după consultările ce le-am avut cu teologi, poate îngloba în el întreg materialul religios, prescris pentru școlari. Această împărțire în capitole, cum se prezintă, e necesară, cum vom vedea, pentru înlesnirea activității proprii, spontane, a școlărilor, un principiu de bază a școlii active.

Un alt principiu de bază e plecarea dela realitate. Religia e o disciplină socială, vom porni deci dela realității sociale.

Mai întâi, trei grupuri sociale, cu subiectele lor:

Familia	Satul	Orașul
Tata,	Preotul	Mitropolitul
Mama,	Invățătorul	Prefectul
Copiii,	Primarul	Muncitorii
Bunicul,	Plugarul	Negustorii
bunica,	Păcurarul	Școlarii
Servitorii,	Pescarul	Catedrala
Botezul	Pelerinajul	Altarul
Prescura	Mănăstirea	Săracii
Vinul de paos	Procesiunea	Bolnavii
Icoanele	Liturghia	Ostașul
Colindele	Claca	Călătorul
Dumineca	Orfanii	
Mărturisirea		
Cuminecarea		

Apoi programul nostru religios va fi completat cu părți alese din calendarul religios, începând cu Simeon Stâlplnicul, continuând cu Sfții Nicolae și Ștefan. Hramul bisericicii va avea o extindere mai mare.

Fetițele, în acest timp, și-au decopiat programul. La construirea lui au colaborat și ele. D. ex. Că ne arătăm iubirea de Dumnezeu prin rugăciune, a spus-o una dintre ele.

Mă adresez lor și le îmbiu să-și aleagă fiecare câte un subiect. Fetița, ce stă în capătul băncii întâia, Luca Maria, și-a ales subiectul: *păcurarul*, din centrul: *satul*. Mario, îți vei da seama în scris, cum își arată păcurarul iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele. Celelalte fetițe au prins îndată mișcarea. Una și-a ales subiectul: *mama* din centrul: *familia*, și i-am spus să scrie despre mama sa și Maica Domnului. Alta: *ostașul*, din centrul: *orașul* și am cerut tabloul sf. Gheorghe, dar negăsindu-se, am invitat fetița să și-l procure ea. Altă fetiță și-a ales su-

biectul: *preotul*, cum își arată iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele.

Mă adresez din nou domnilor clerici și spun că preconizez un dulap în școală, al catehetului, care să conțină material didactic religios: tablouri, icoane, albume, cărți, care vor fi date în mâinile copiilor, iar nu intuite de ei dela depărtare cum se obișnuiește.

Observ. că nu numai că e permis, dar e chiar recomandabil să-și aleagă mai multe fete acelaș subiect și în acest caz își vor schimba locul ca să stea și să lucreze împreună. Vor forma o *echipă*, care își va împărți lucrările, ca să capete subiectul o mai distinctă semnificație. Mai observ, că tot ce-au făcut până acum, e odată pentru totdeauna, de regulă copiii așteaptă în clasă pe preot lucrând, căci ei știu, acum, cum puteți observa la aceste fetițe, să-și ia de lucru și să se aștearnă la scris.

— Fetelor, zic, veți face și un desen; cine și-a luat: *bunicul*, pe el însuși, cum va putea, cine și-a ales: *catedrala*, clopotele, praporii sau sf. evanghelie.

Către domni clerici spun, că atunci am realizat școala activă, când am declanșat acțiunea copiilor. Eu nu m'am apropiat de băncile în care stau fetițele cu întrebări, care pulverizează activitatea și reduc elanul, și nici cu expuneri, care adorm simțul în copil, ci am lăsat să lucreze experiența lor sub aspect religios.

La control lucrările celor trei fetițe din banca întâi despre: păcurarul, bunicul, preotul, au fost găsite satisfăcătoare atât în ce privește concepția cât și exprimarea, în unele locuri învrăstăte cu amănunte sugestive.

Urmează acum a doua fază, a tehnice — mă adresez dnilor clerici, — pe care ne place să o învăluim în puțin mister, pentruca cu atât să ațâțe curiozitatea mai mult. Designez pe Luca Maria de conferențiară pentru ziua de mâine, despre subiectul ce și-a ales. Deoparte, într'un colț de clasă, ne retragem ca să compunem planul conferinței. La această lucrare este de dorit să asiste și câțiva dintre dv. Cu restul clasei ceilalți domni clerici se vor convinge dela elevă la elevă de felul cum lucrează, indicându-le

completările, desemele. Elevele pot broda pe pânză ceva în legătură cu subiectul, iar lucrările executate ca și lucrările în scris vor fi afișate pe pereți în vederea tuturor.

— Maria Luca, — zic eu în colțul nostru retras — mâne vei vorbi înaintea clasei despre: păcurarul cu oile pe câmp. El doarme noaptea sub cerul înstelat, cunoaște multe stele. Vede în fiecare sară, de 40 de ani, luceafărul cum răsare și apune și în sara asta i-a venit lui așa un gând mare: Cine îl poartă pe aceeaș cărare de atâta vreme? Nu-l prinde somnul. Se pune în genunchi și zice cu glas tare: *Mare ești, Tu, Doamne!* Dumineca următoare coboară în sat, la biserică, cumpără două lumini de jertfă, s'a mărturisit și cuminecat. Din paharul preotului s'a împărțit cu trupul și cu sângele Domnului.

Păcurarul și-a arătat iubirea: 1) prin credința lui în Dumnezeu, care cârmuește lumea, 2) prin rugăciunea lui rostită în singurătatea câmpului, când s'a simțit mai aproape de Dumnezeu, 3) prin jertfa alor două lumini, 4) prin trecerea păcurarului prin *taina* cuminecării. Așa să le spui tu mâne fetelor, și mi-ar părea bine să te gândești și tu să spui cât mai mult dela tine, ce gândești tu. Scrie-ți aici înaintea mea, ca să nu lași ceva afară, despre ce și-ar părea rău că n'ai spus.

Mâne vei arăta fetelor tabloul acesta. Știu, că le va plăcea mult.

Isus s'a asemănat cu un păcurar, de aceea se vede aici cu oile.

Păcurarii trăesc o viață sănătoasă. Uite aici, Luca Maria, îți arăt Biblia, le vei ceti sau le vei vorbi, cum crezi tu că poți mai bine, fetelor, cum s'au arătat îngerii păstorilor și le-au spus că s'a născut Isus. Tot în Biblie la alt loc e scris cum a asemănat Isus pe om cu oaia cea pierdută și pe sine s'a asemănat cu păstorul care o caută. Isus la înălțare și-a lăsat turma în grija sf. apostol Petru. Dacă mai găsești și tu pe acasă vr'un chip sfânt, adu-l la școală să-l areți și să-l citești. Nu uita în lucrare să țezi și un desen, ca vrăstele pe un covor.

Toma Cocîșiu

strămoșesc, este introdusă de Biserica Romano-catolică spre deosebit respect și cinstitie. Această dogmă nu are însemnătate practică și deci fiecare creștin pentru preamărirea mai celebră a Maicii Domnului poate să recunoască dogma și prin aceasta nu numai nu va greși, ci va bucura sufletul său cu o mai înaltă preamărire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Mai departe, Filioque e o învățătură despre aceea, că Sf. Duh purcede și dela Fiul. Această dogmă atinge viața, substanța lui Dumnezeu în Sine. Ce este Dumnezeu după ființa Sa? N'au știut milioane de sfinți și mucenici și aceasta nu i-au împedat a plăcea lui Dumnezeu și a moșteni viața vesnică. Va să zică și această dogmă a Bisericii R. Catolice nu poate fi spre înșelăciune creștinilor ortodocși. Să ne aducem aminte, că în primele veacuri ale creștinismului așa mari învățători din toată lumea ca Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Atanasie cel Mare și alții au recunoscut purcederea Sf. Duh și dela Fiul. Dar dacă la Soborul al 2-lea Ecumenic Biserica a formulat purcederea Sf. Duh „dela Tatăl“ fără Fiul, apoi pentru aceea, ca să întărească dumnezeirea Sf-lui Duh, iar Biserica R. Catolică a întărit Filioque contra Goților, cari nu recunoșteau dumnezeirea lui Hristos.

Rămâne infaibilitatea Papei în învățătură, care decurge din principiul supremației lui.

Această dogmă a Bisericii e adevărată în fond, după a ei menire, misie și în mod logic. Papa, ca locțiitor al Sf-lui Ap. Petru, care vestește ex-cathedra voia lui Dumnezeu, în ce privește credința, morala, este infailibil și cuvântul lui pentru Biserică este lege — pentru episcopi, preoți și mireni. Papa e infailibil, pentrucă nu există pe pământ altă persoană sau instituție, căreia s'ar putea apela asupra Papei. Papa e infailibil, repetăm, în soluționarea chestiunilor *de credință* și *morală*, când el vorbește ca *Papă*, ca Arhiepiscop, locțiitorul lui Hristos. Papa e infailibil pentrucă nu se poate admite ca Sf. Petru să nu-l înțeleptească pe locțiitorul său...

Ideile unioniste ale Protoereului Ieremia Cecan au fost comentate cu mult interes. Le-au reprodus și revistele irenice franceze. Episcopul Roman Ciorogariu dela Oradea a fost nemulțumit de ideile unioniste de mai sus. Fiind anticatolic militant, Episcopul Roman Ciorogariu îl combate, nevoind nici să audă de convorbiri cu catolicii. Ieremia Cecan i-a răspuns prin mai multe scrisori, arătând că idealul unirii bisericilor e măreț și nobil și că este un imperativ categoric al vremii noastre. Ieremia Cecan i-a răspuns cuviincios și demn. Să spicuiem câteva fragmente din acele scrisori: „La înalta Sfinției Voastre scrisoare, Vă răspund următoarele: În primul rând nu mă împac cu părerea Inalt

Prea Sfinției Voastre în ceea ce privește că Papa ar fi dușmanul ortodoxismului. Eu știu că numai el singur este în stare, care ar putea să unească bisericile creștine sub autoritatea sa. Da! Așa este și altfel nici nu poate fi. Arătați-mi, Inalt Prea Sfinție Stăpâne, o persoană dintre creștinii ortodocși, dar din toată lumea ortodoxă, care să aibă o autoritate mai mare ca Papa, care ar putea să stea în capul turmei ortodoxe din toată lumea? Dacă în ortodoxism o astfel de persoană nu există, apoi ea nu va putea să existe și atunci în fruntea bisericii creștine nu poate să stea decât capul suprem al bisericii catolice: Papa...”

„Eu cred că dacă n'ar fi existat biserică catolică cu Papa și cu autoritatea lui, atunci cred că de mult se stingea flacăra creștinismului. Nu degeaba „episcopul“ protestant din Suedia s'a adresat turmei sale spunându-i: „Incetați a protesta contra bisericii din Roma, căci dacă s'ar fi distrus biserică catolică — atunci s'ar fi distrus și tot creștinismul“ (La Paix, Geneva, 1924). O astfel de afirmație făcută de un dușman al bisericii catolice are o deosebită importanță în lumea creștinismului”.

Protoereul Ieremia Cecan expune într'o scrisoare către Episcopul Roman Ciorogariu situația de azi a ortodoxiei. Printre altele spune: „Dacă vom lua seamă, pe de o parte,

